

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Образотворче мистецтво. Художній текстиль»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю **023 Образотворче мистецтво,**
декоративне мистецтво, реставрація
галузі знань **023 Культура і мистецтво**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С.Макаренка
протокол №
від «__» _____ року,
Голова вченої ради,
ректор _____ Лянной Ю.О.

I. ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2019 р. № 725 та враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Розробники:

1. **Зав'ялова Ольга Костянтинівна** – доктор мистецтвознавства, професор кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології;
2. **Кохан Наталя Михайлівна** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології;
3. **Гулей Ольга Володимирівна** – заслужений майстер народної творчості України, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології;
4. **Капран Оксана Володимирівна** – старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології;

Рецензенти:

Гринь Надія Миколаївна – директор Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д.С. Бортнянського;

Кузьменко Олексій Дмитрович – директор комунального закладу Сумської дитячої художньої школи імені М.Г. Лисенка;

Гапоченко Іван Іванович - голова Сумської обласної організації Національної спілки художників України, заслужений художник України.

**I. Профіль освітньої програми
«Образотворче мистецтво. Художній текстиль»
зі спеціальності**

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Рівень вищої освіти та освітня кваліфікація	Перший (бакалаврський рівень), бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації (за спеціалізацією «Художній текстиль»)
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво. Художній текстиль» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація галузі знань 02 Культура і мистецтво
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний. На базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. На базі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») можуть бути перезараховані не більш ніж 120 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Акредитація ОП - відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	З 1 вересня 2020 року, відповідно до Стандарту вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 725 від 24.05.2019 р.
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.ssru.edu.ua
2 - Мета освітньої програми	
Метою освітньо-професійної програми є формування у майбутнього фахівця здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у галузі образотворчого мистецтва для забезпечення формування компетентностей, необхідних майбутнім художникам станкового живопису і декоративного мистецтва для здійснення ефективної професійної діяльності та самоосвіти протягом життя.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: цілісний продукт предметно-просторового та візуального середовища.</p> <p>Теоретичний зміст предметної галузі: поняття, концепції, принципи, еволюція образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва: опис, аналіз, витлумачення, атрибуція мистецьких творів та шкіл мистецтва.</p> <p>Методи, методики, технології: порівняльно-історичний, семіотичний, формальний аналіз, інноваційні методики створення та реставрації мистецьких об'єктів, теорія і методологія проведення наукових досліджень в сфері образотворчого та декоративного мистецтва.</p> <p>Інструменти та обладнання: пов'язані з процесом створення творів мистецтва різних видів та жанрів; обладнання для дослідження та зберігання творів мистецтва, інформаційні та комунікаційні технології.</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	Професійно-мистецька (для бакалавра); має академічну та професійну орієнтацію.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Загальна вища освіта в галузі знань <i>02 Культура і мистецтво</i>.</p> <p>Ступенева освітня програма є комбінацією загальної академічної освіти за спеціальністю <i>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>, а також спеціальної підготовки, що фокусується на більш глибокому розумінні предметних спеціалізацій.</p> <p>Ключові слова: <i>Освіта, образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, художній текстиль, теорія та історія мистецтва, художня творчість</i>.</p>
Особливості освітньо-професійної програми	<p>Програма передбачає підготовку фахівців до впровадження нових мистецьких та інформаційних технологій у професійній діяльності.</p> <p>Освітня програма містить перелік загальних і предметних компетентностей та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Вона передбачає проведення навчальної практики (пленер) та виробничої практики за профілем майбутньої професії. Є основою для навчання за ОПП підготовки магістра образотворчого мистецтва (другий ступінь вищої освіти).</p> <p>Безперервні зміни в галузі освіти вимагають постійної корекції навчальних планів і навчальних дисциплін, тому склад вибіркового дисциплін програми періодично оновлюється.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Особа, яка здобула ступінь бакалавра може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт (за ДК003:2010 та НКУ «Класифікатор професій – 2016»), а

	<p>саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - художник декоративного мистецтва (спеціалізація «художній текстиль»); - лаборант (КОД КП – 3340).
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем, а також здобувати додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студенто-центрованого особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, партисипативного, інтегративного підходів.</p> <p>Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист курсових робіт, навчальна та виробнича практика, науково-дослідна робота), самостійна робота. Обов'язковою є підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів, формуються навички групової роботи.</p> <p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні та дослідні роботи).</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.</p> <p>Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль; усні та письмові экзамени, практика, презентації, проектна робота, підсумкова атестація тощо.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна Компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та</p>

	<p>закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.</p> <p>СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.</p> <p>СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.</p> <p>СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.</p> <p>СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p> <p>СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.</p> <p>СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально- предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.</p>

	<p>СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.</p> <p>СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.</p> <p>Спеціалізація «Художній текстиль»</p> <p>СК 14. Здатність застосовувати сучасні техніки й технології декоративного мистецтва для виконання авторської практичної творчої роботи</p> <p>СК 15. Здатність ефективно застосовувати сучасні художні матеріали та володіти навичками роботи з сучасними текстильними матеріалами.</p> <p>СК 16. Здатність використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі</p>
7. Програмний результат навчання	
	<p>ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.</p> <p>ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.</p> <p>ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення)</p>

для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Спеціалізація «Художній текстиль»

ПРН 19. Розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру декоративного мистецтва

ПРН 20. Володіти теоретичними знаннями та практичними навичками у галузі художнього текстилю.

ПРН 21. Застосовувати сучасні художні матеріали у роботі, оформлювати твори декоративного мистецтва, організовувати і проводити мистецькі виставки.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми та професорсько-викладацький склад, що задіяний до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю повністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні
	працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають відповідну фахову підготовку або досвід роботи, а також виявляють професійну активність у галузі. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютеризованими робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам, санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Для проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів наявні спеціалізовані класи з устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану; комп'ютерні класи інституту з необхідним програмним забезпеченням, бібліотека з читальним залом з необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі. Наявність іншої інфраструктури відповідно до вимог ліцензійних умов. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений навчальними програмами, посібниками та методичною літературою. Навчальні курси розміщені в системі інформаційно-освітнього середовища для студентів очної та заочної форм навчання. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій університету.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладено угоди з: - Кременчуцьким національним університетом імені Михайла Остроградського. - Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладено угоди з: - Навчально-методичним закладом «Національний інститут освіти» Міністерства освіти Республіки Білорусія. - Державним навчальним закладом «Інститут соціології Національної академії наук Білорусії». - Університетом Марії Кюрі-Склодовської, м. Люблін (Польща). - Поморською академією в Слупську (Польща).

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.
---	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2. 1. Перелік компонент ОП.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Філософія	3	залік
ОК 2	Історія та культура України	4	екзамен
ОК 3	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	екзамен
ОК 4	Іноземна мова	7	залік
ОК 5	ІКТ	3	залік
ОК 6	Фізичне виховання	4	залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 7	Психологія	4	екзамен
ОК 8	Академічний рисунок	28,5	екзамен залік
ОК 9	Академічний живопис	28,5	екзамен залік
ОК 10	Основи композиції	6	екзамен залік
ОК 11	Композиція ДПМ	8	екзамен залік
ОК 12	Кольорознавство	5	залік
ОК 13	Пластанатомія	6	екзамен залік
ОК 14	Історія зарубіжного образотворчого мистецтва та архітектури	10	екзамен залік
ОК 15	Історія українського образотворчого мистецтва	5	екзамен
ОК 16	Скульптура	4	екзамен
ОК 17	Основи об'ємного моделювання та перспективи	4	залік
ОК 18	Художній текстиль	8,5	екзамен залік
ОК 19	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 20	Методика викладання ОТМ у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти	3	залік
ОК 21	Курсова робота з предмету "Композиція ДПМ"	3	залік
ОК 22	Курсова робота з предмету "Академічний живопис"	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		154,5 кредити	
2. Навчальні дисципліни за вибором студента			
Вибір із загального переліку			
Загальний обсяг вибіркового компонент:		60 кредитів	
3. Практична підготовка			

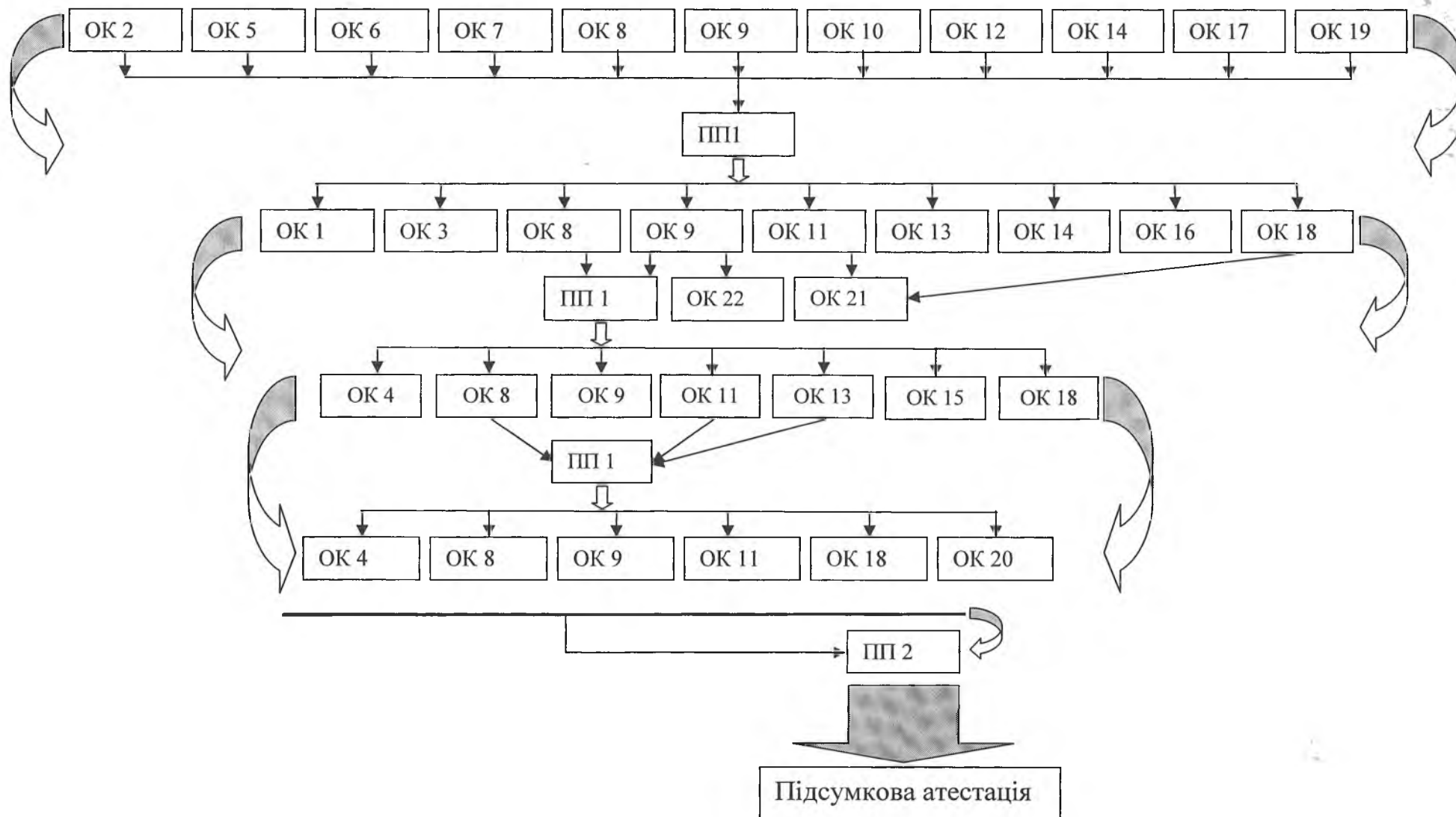
ПП 1	Навчальна-творча практика. Пленер	12	залік
ПП 2	Переддипломна практика	12	залік
Обсяг практичної підготовки:		24 кредити	
4. Підсумкова атестація			
ПА	Захист кваліфікаційної роботи	1,5	захист
Загальний обсяг практичної підготовки:		25,5 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво. Художній текстиль» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Завершується видачею документів встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації (за спеціалізацією «Художній текстиль»).

Атестація здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (Образотворче мистецтво. Художній текстиль)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ПП 1	ПП 2	ПА	
ІК	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 1	+	+	+				+							+	+											
ЗК 2		+	+			+								+	+						+			+	+	
ЗК 3		+	+											+	+					+	+	+	+			+
ЗК 4				+	+																					
ЗК 5	+																			+		+	+			
ЗК 6		+	+	+	+	+	+	+	+							+		+		+	+	+				
ЗК 7					+												+								+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+									+	+					+	+	+	+		+	+
ЗК 9	+	+	+		+	+	+			+	+		+			+	+	+			+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+	+	+		+	+							+	+						+			+		+
ЗК 11						+		+	+	+	+	+	+			+	+	+						+	+	+
ЗК 12	+	+	+	+	+		+							+	+									+	+	+
ЗК 13	+	+		+	+		+			+	+			+	+											
СК 1								+	+	+	+	+	+			+	+	+				+	+		+	+
СК 2														+	+						+	+	+		+	+
СК 3	+	+	+	+		+	+							+	+					+	+					
СК 4								+	+	+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+
СК 5	+				+			+	+	+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+
СК 6	+				+			+	+	+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+
СК 7											+	+				+		+								
СК 8		+									+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+
СК 9		+									+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+
СК 10											+	+				+		+								
СК 11		+			+						+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+
СК 12		+		+							+	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+
СК 13							+														+					
СК 14								+	+	+	+					+		+							+	+
СК 15				+				+	+	+	+	+	+			+	+	+	+					+	+	+
СК 16										+	+					+	+	+			+	+	+	+	+	+